

KATEDRA ZA ORIJENTALISTIKU

Grupa za japanski jezik i književnost

Predmet: Japanska književnost II

Godina studiranja: četvrta/ trajanje nastave: dva semestra

Cilj nastave: upoznavanje sa osnovnim kretanjem tokova japanske književnosti od 17. veka do 1930-ih. i tumačenje dela

JAPANSKA KNJIŽEVNOST II

Program

Gradivo se sastoji od uvoda (u književnost pre moderne; u književnost od moderne do početaka savremene) i tri glavna odeljka: književnost pre moderne (Edo period: od 1600-1867); moderna (Meiđi period:1868-1910); počeci savremene književnosti (Taišo period:1910-1926; počeci Šova perioda 1926-1930-ih) .

Uvod: osnovni problem periodizacije, promena književnog života i nosilaca književnosti, promene shvatanja poimanja lepog; kretanje književnih tokova, stilska formacija, odlike literalnih žanrova japanske književnosti, aspekti tipološkog i kompativističkog proučavanja japanske književnosti (tradicionalno i moderno, istočno i zapadno).

KNJIŽEVNOST PRE MODERNE (Edo period: od 1600-1867)

Opšti pregled: nastanak Edo društva; formiranje klasnog sistema *ši-no-ko-šo*; rađanje socijalnog staleža *čonin* (gradskog žitelja) kao nosioca kulture; osnovno kretanje književnih misli u Edo periodu (dve paralelne težnje: idealistička i realistička); religija i filozofija (budizam i neokonfucijanstvo); razvoj kulturnog života u urbanoj sredini, pojam *ukijo* (*plutajući svet*) kao srž poetike Edo književnosti, pojam *karumi* tj. lako, rasterećeno kao lepo, razvoj literarnih žanrova (*ukijo zoši* tj. nova novela i roman, haikai poezija, *bunraku* i *kabuki* teatar, itd.), promene i etapni razvoj na formalnoj (izraznoj) i tematskoj (sadržinskoj) strani..

LITERALNI ŽANROVI U EDO PERIODU

PROZA I ROMAN: *kanazoši*; *ukijozoši* (realistički roman o urbanom životu) i Ihara Saikaku (1642-1693); *jomihon* (fantastične priče) i Ueda Akinari (1734-1809); *šarebon* (roman o kvartu ljubavi); *kokkeibon* (komični roman) i Đippenša Ikku (1765-1831); *nindobon* (ljubavni roman); *kusazoši* (slikovnice za gradske žitelje). **POEZIJA:***haikai* kao nova pesnička forma; Teimon škola; Danrin škola; Macuo Bašo (1644-1694); Josa Buson (1716-1783); Kobajaši Issa (1763-1827); *senrju* i *kjoka* (šaljive pesme). **DRAMA:** *đoruri* (*bunraku* teatar) i Čikamacu Monzaemon (1653-1724); *kabuki teatar*; *vagei* (mono drama). **KOKUGAKU:** proučavanje japanskog jezika i drevne književnosti; Motoori Norinaga (1730-1801) i njegovo naučno istraživanje.

Tumačenje književnih dela:

proza i roman Ihara Saikaku: *Košoku icidai otoko* (*Čovek koji je voleo ljubav*, 1682); *Košoku gonin*

onna (*Pet žena koje su volele ljubav*, 1686); *Nihon edai gura* (*Večna riznica Japana*, 1688) /Ueda Akinari:*Ugecu monogatari* (*Priče o kiši i mesecu*, 1776). **Poezija:** stihovi slecećih pesnika: Macuo Bašo; Josa Buson; Kobajaši Issa. **Drama** Ćikamacu Monzaemon: *Sonezaki Šinđu* (1703); *Šinđu tenno amišina* (1720).

MODERNA KNJIŽEVNOST (Meidi period: 1868-1910)

I POČECI SAVREMENE KNJIŽEVNOSTI (Taišo i Šova period: 1910-1930-ih)

Opšti pregled: Meidi restauracija i nastanak Carevine Japana; pojam «*bungaku*» («književnost»); književni život i evropejzacija zemlja; stvaranje novog književnog jezika; prenošenje i recepcija književnih tokova iz Evrope; promene i etapni razvoj moderne književnosti na formalnoj i tematskoj strani (prelazna faza od pre moderne ka modernom, socijalni roman, romantizam, naturalizam, antinaturalističke struje, estetizam); prenošenje pogleda na svet sa Zapada (hrišćanstvo, marksizam i dr), ubrzana modernizacija i stilska formacija.; stih i pesnički oblici u lirici; narativni postupci i komponovanje pripovetke i romana; književna kritika.. **Taišo** demokratija i sloboda reči; književni život i časopisi; kretanje književnih tokova (književna grupa *Bela breza* i idealistička tendencija, grupa *Nova stvarnost*, proleterska književnost, književna avangarda i grupa *Nova čula*, težnja ka nacionalnom); prenošenje novih pogleda na svet sa Zapada i njihova recepcija; promene književnosti na formalnoj i tematskoj strani za vreme nastajanja savremene književnosti.

LITERALNI ŽANROVI MODERNE I SAVREMENE KNJIŽEVNOSTI

PROZA I ROMAN: književnost u prelaznom periodu (1868-1880-ih): pojam *bungaku* (književnost); *gesaku* (roman u duhu Edo perioda); prevodna književnost; politički roman; književna teorija (Cubouči Šojo). **Počeci japanske moderne (1887-1897):** pokret približavanja pisanog ka govornom stilu (*genbun iči undo*); prva razvojna faza Morija Ogaija (1862-1922); književna grupa *Ken'juša* i težnja ka nacionalnom; Futabatei Šimei (1864-1909) kao utemeljitelj modernog književnog jezika; Ozaki Kojo (1867-1903); Koda Rohan (1867-1947); Kitamura Tokoku (1868-1894) i časopis *Bungakukai* (*Književni svet*, 1893-1898) kao središte romantizma. **Književnost između rusko-japanskog rata i kinesko-japanskog rata (1894-1905):** *društvo* i *priroda* kao književne teme; *hisai šosecu* (roman o jadi); *knanen šosecu* (idejni roman); *šakai šosecu* (socijalni roman); Higuči Ičijo (1872-1896); Izumi Kijoka (1873-1939); poetika mimetičkog opisa prirode - Kunikida Doppo (1871-1908). **Naturalizam (1905-1910):** prenošenje naturalizma i njegova recepcija; stilske formacije; «ja» roman (*vatakuši šosecu*); Šimazaki Toson (1872-1943); Tajama Katai (1871-1930); Tokuda Šusei (1871-1943); Šimamura Hogeću (1871-1918) kao književni teoretičar. **Antinaturalistička struja (1)– Soseki i Ogai:** Nacume Soseki (1867-1916, tri razvojne faze); Mori Ogai (druga i treća razvojna faza). **Antinaturalistička struja (2) – estetizam (tambiha):** estetizam; ružno i izopačeno kao lepo; Tanizaki Šuničiro (1886-1965); Nagai Kafu (1886-1965).

Počeci savremene - književna grupa Bela breza (Širakabsha): Idealistička težnja; Mušanokodži Saneacu (1885-1976); Šiga Naoja (1883-1971); Arišima Takeo (1878-1923). **Grupa Nova stvarnost (Šingendicuha):** Novo shvatanje kompozicije književnog dela; Akutagava Rjunosuke (1892-1927, prva i druga razvojna faza). **Proleterska književnost (1920-1930):** književno levičarenje; mali

časopisi (*Sejač*, *Borbena linija književnosti*, *Ratna zastava* i dr); Hajama Jošiki (1897-1945); Kobajaši Takidi (1903-1933); raspada Asocijacija japanskih proleterskih pisaca; pojava ideološkog preokretanja (tenko). **Književna avangarda i grupa Nova čula (Šinkankakuha)**: prenošenje iskustva avangardnih pokreta iz Evrope i njihova recepcija; časopis *Vreme književnosti (Bungei dōdai*, 1924-1927), grupa *Nova čula*, stilska formacija za vreme avangarde, Jokomicu Riiči (1898-1947), Kavabata Jasunari (1899-1972); promene u prozi i romanu.

POEZIJA Moderna poezija prevodna poezija *Šintai šišo (Nova pesmarica*, 1882); Zbirka *Omokage* (1889) i *Kaičo-on* (1905); romantizam (Mori Ogai; Kotamura Tokoku; Cučii Bansui); simbolizam (Ueda Bin, Kitahatra Hakušu); idealizam (Takamura Kotaro); Hagivara Sakutaro i slobodni stih. **Počeci savremene poezije** prenošenje i recepcija avangardnih pokreta; mali časopisi (*Crveno i crno* i *Mavo*); Hirato Renkiči; Takahaši Šinkiči; proleterska poezija; Nišivaki Đunzaburo i nadrealizam; časopis *Poezija i poetika*.

Tumačenje književnih dela

PROZA I ROMAN: Moderna književnost Mori Ogai: *Maihime (Plesačica*, 1890). Higuči Ičijo: *Takekurabe* (1895-1896). Izumi Kjoka: *Koja hiđiri* (1900). Šimazaki Toson: *Zavjet (Hakai*, 1906). Nacume Soseki: *Boćan* (1906); *Wagahaiwa nekode aru* (1906); *Sorekara* (1909); *Kokoro (Duša*, 1914). Mori Ogai: *Takasebune (Čamac Takase*, 1916). Nagai Kafu: *Amerika monogatari (Američke priče*, 1908); *Furansu monogatari (Francuske priče*, 1909). Tanizaki Đun'ičiro: *Šisei (Tetovaža*, 1910), *Čiđin no ai (Ljubav idiota*, 1913-1914), *Šunkinšo (Priča o Šunkin*, 1933). **Počeci savremene književnosti** Šiga Naoja: *An'ja koro (Dug put kroz mračnu noć*, 1921-1937). Akutagava Rjunosuke: *Hana (Nos*, 1916); *Butokai (Bal*, 1920). Jokomicu Riiči: *Kikai (Mašina*, 1930), Kavabata Jasunari, *Izu no odoriko (Plesačica iz Izua*, 1926). **POEZIJA: Modrna poezija** Ueda Bin: *Kaičo-on (Zvuci morske plime*, 1905). Kitahara Hakušu: *Đašumon (Kapija za jeretike*, 1909). Takamura Kotaro: *Dotei (Putevi*, 1914). Hagivara Sakutaro: *Cuki ni hoeru (Lavež na mesec*, 1917); **Počeci savremene poezije** Aoneko: *Plava mačka*, 1923). Hagivara Kjođiro: *Šikei senkoku (Smrtna presuda*, 1925). Nišivaki Đunzaburo: *Ambarvalia* (1933)

Ispit

Polaze se usmeno na kraju drugog semestra. Pre polaganja predaje se komisiji seminarski rad.

LITERATURA:

Koncepcija nastavnog plana za Japansku književnost II je izgrađena na osnovu sledećih dela: Yukio Miyoshi i Takashi Akiyama, *Nihon bungaku (Japanska književna istorija)*, Buneido, Tokyo, 1992; *Shincho nihon bungaku jiten (Šinčo leksikon japanske književnosti)*, Shinchosha, Tokyo, 1988; *Kenkyu Shiryō Nihon gendai bungaku (Građa za proučavanje modernu japansku književnosti)*, Meijishoin, Tokyo, 1980., I- VII; *Gendai bungaku taikai (Dela savremene književnosti)*, Čikuma šobo, Tokyo, 1977, 1- 97. tom; Donald Keene, *Dawn to the west*, Holt, Rinehart and Wintson, New York, 1984.